

«АСТАНА» ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚАРЖЫ ОРТАЛЫҒЫНЫҢ
ШАҒЫН ТАЛАПТАР СОТЫНДА

2025 жылғы 5 наурыз

№ AIFC-C/SCC/2024/0029 іс

Нажмиденов Ербол Муратович мырза

Талап қоюшы

қарсы

«Inlaw Inc. Ltd жеке компаниясы»

Жауапкер

ШЕШІМ

Сот Судьясы:

Сайма Ханиф КС

БҰЙРЫҚ

1. Талап қою арызы Жауапкерге қатысты мынадай көлемде қанағаттандырылды:
 - (а) Жауапкер Талап қоюшыға төленбеген жалақы, пайдаланылмаған еңбек демалысы үшін өтемақы, уақытша еңбекке жарамсыздық парағы бойынша төлем және жалақыны төлемегені үшін айыппұл ретінде 745 739 (жеті жүз қырық бес мың жеті жүз отыз тоғыз) теңге мөлшерінде ақша төлеуге міндетті.
 - (б) Жауапкер жеке табыс салығы, зейнетақы жарналары және әлеуметтік сақтандыру бойынша міндетті аударымдар есебіне 130 823 (жүз отыз мың сегіз жүз жиырма үш) теңге мөлшерінде төлем жасауға міндетті.
2. Қалған бөлігінде Жауапкерге қойылған талап қою арызы қанағаттандырусыз қалдырылсын.
3. Жауапкердің Талап қоюшыға қарсы қарсы талап қою арызы қанағаттандырусыз қалдырылсын.
4. Жауапкер осы бұйрықтың 1-тармағын 2025 жылғы 12 наурыздан кешіктірмей орындаған жағдайда, сот шығындары туралы бұйрық шығарылмайды.

ШЕШІМ

Кіріспе

1. 2024 жылғы 14 тамызда тіркелген талап қою арызы Талап қоюшы тарапынан Жауапкермен еңбек қатынастарынан туындайтын әртүрлі құқықтық қорғау шараларын алу мақсатында АХҚО-ның Шағын талаптар сотына ұсынылды.
2. Тараптар талаптың 2017 жылғы №4 (өзгерістермен) АХҚО Еңбек Регламентінің 4(3)-тармағына (бұдан әрі — «АХҚО Еңбек Регламенті») сәйкес АХҚО Сотының юрисдикциясына жататынын және оның Шағын талаптар сотында («ШТС») қаралуы АХҚО Соты Ережелерінің 28.2 тармағына (бұдан әрі — «АХҚО Сотының Ережелері») сәйкес орынды екенін мойындайды.
3. Екі тарап та өз ұстанымдарын егжей-тегжейлі баяндаған кеңейтілген жазбаша түсініктемелер ұсынды, оның ішінде: Талап қоюшының 2024 жылғы 14 тамыздағы мәлімдемесі, Жауапкердің 2024 жылғы 28 тамызда ұсынған қарсылығы мен қарсы талабы, Талап қоюшының 2024 жылғы 30 қыркүйектегі жауабы және қарсы талапқа қарсылығы, Жауапкердің 2024 жылғы 8 қарашадағы қарсы талапқа қарсылыққа берген жауабы, сондай-ақ Сот нұсқауына сәйкес тараптардың 2024 жылғы 10 және 11 желтоқсанда ұсынылған қорытынды жауаптары. Жазбаша түсініктемелер тиісті құжаттық дәлелдемелермен расталды.
4. Талап қоюшы істі ауызша тыңдау барысында қарау ниетін растағаннан кейін, Сот бейнеконференция байланысы құралдарын пайдалана отырып сот отырысын тағайындады. Қашықтан тыңдау 2025 жылғы 27 ақпан, бейсенбі күні өтті және екі сағатқа созылды. Талап қоюшының мүддесін сыртқы заңгер Анастасия Галимова ханым ұсынды. Жауапкердің мүддесін оның қызметкері Қуат Роман мырза ұсынды. Екі тарап та ауызша тыңдауға дейін қысқаша уәждерін ұсынды.
5. Мен тараптарға олардың жазбаша түсініктемелері үшін алғыс білдіремін. Анастасия Галимова ханым мен Қуат Роман мырзаға нақты әрі мазмұнды ауызша сөздері үшін ерекше алғыс айтамын. Екеуіне де көрсеткен көмектері үшін шынайы ризашылығымды білдіремін.

Тараптар

6. Талап қоюшы — Нажмиденов Ербол Муратович.

7. Жауапкер — «Астана» халықаралық қаржы орталығында («АХҚО») тіркелген және 2020 жылғы 13 тамыздан бастап АХҚО лицензиясына ие жауапкершілігі шектеулі серіктестік. Ұйым заңгерлік және консультациялық қызметтер көрсету саласында қызмет жүзеге асыруға лицензияланған.
8. Тараптар Талап қоюшының Жауапкерде 2023 жылғы 23 қаңтардан 2023 жылғы 28 тамызға дейін заңгер ретінде жұмыс істегенін мойындайды.

Даудың жалпы мән-жайлары

9. Тараптар арасындағы даудың негізгі пәні еңбек қатынастарының тоқтатылу себептеріне, Талап қоюшыға Жауапкерден төленуге тиіс сомаларға, сондай-ақ Талап қоюшының Жауапкер алдындағы міндеттемелерін бұзған-бұзбағанына қатысты болып табылады.
10. Қысқаша айтқанда:
 - (1) Талап қоюшы жұмыстан кетуге мәжбүр болғанын мәлімдейді. Жауапкер бұл уәжді жоққа шығарып, Талап қоюшы өз еркімен жұмыстан шыққанын көрсетеді.
 - (2) Талап қоюшы өзіне төленбеген жалақы, пайдаланылмаған еңбек демалысы үшін өтемақы, уақытша еңбекке жарамсыздық бойынша төлемдер және өзге де міндетті төлемдер тиесілі екенін мәлімдейді. Жауапкер берешектің бар екендігін дауламайды, алайда төлемдердің жүзеге асырылуы Талап қоюшының белгілі бір шарттық міндеттемелерді орындауына байланысты деп есептейді. Талап қоюшы, өз кезегінде, мұндай міндеттемелердің бар екенін жоққа шығарады немесе балама түрде оларды бұзбағанын алға тартады.
 - (3) Жауапкер Талап қоюшыға қарсы талап қойып, Талап қоюшының параллель бизнес құрғанын алға тартып, осының салдарынан өзіне келтірілген залалдарды өндіріп алуды сұрайды. Жауапкердің пікірінше, бұл әрекет еңбек қатынастары аясында қолданылатын бәсекелестікке тыйым салу талаптарын бұзады.
11. Даудың өзге де қосалқы мәселелері бар, алайда негізгі мәселелер жоғарыда 10 тармақта баяндалған.

Еңбек шарты

12. Талап қоюшы Жауапкерде жұмысын 2023 жылғы 23 қаңтарда бастаған. Алайда тараптардың ешқайсысы қол қойылған еңбек шартын ұсына алмады.
13. Оның орнына іс материалдарына мынадай бір-біріне қайшы келетін құжаттар ұсынылған:
 - (1) Талап қоюшы өз талап қою арызына 2023 жылғы 20 қаңтардағы өзі қол қойған, бірақ Жауапкер қол қоймаған еңбек шартын қоса тіркеген. Жауапкер бұл құжат еңбек шартының түпкілікті нұсқасы болып табылмайтынын мәлімдеп, оны дәлел ретінде жол берілмейтін деп тануды сұрайды. Сот отырысы барысында Талап қоюшы аталған құжаттың тек үлгі болғанын және тек еңбек қатынастарының болғанын растау мақсатында ұсынылғанын көрсетті. Тараптар бұл құжаттың түпкілікті шарт емес екендігімен келіскенін және даулы мәселелер оған тәуелді еместігін ескере отырып, мен оны жол берілмейтін дәлел ретінде танымаймын, алайда шешім қабылдау кезінде оған мән бермеймін.
 - (2) Жауапкер 2023 жылғы 20 қаңтардағы жазбаша, бірақ қол қойылмаған еңбек шартын ұсынып, дәл осы құжат Талап қоюшымен қол қойылуы мүмкін болғанын мәлімдейді (бұдан әрі — «Болжамды еңбек шарты»). Тараптар Талап қоюшы талап еткен сомалардың, Болжамды

еңбек шартының 5.2.10 тармағына қатысты бір даулы мәселені қоспағанда, төленуге жататынына келісетіндіктен, қалған даулы мәселелерді осы құжатқа сілтеме жасамай-ақ шешуге болады.

- (3) Осылайша, менің шешімім аясында Болжамды еңбек шарты тараптар арасындағы түпкілікті еңбек шарты болып табыла ма, жоқ па деген мәселені анықтау талап етілмейді. Жауапкердің 5.2.10 тармаққа қатысты уәждерін (төменде қараңыз) қарау барысында бұл ұстаным ешқандай құқықтық салдарға нұқсан келтірмей сақталады.

Еңбек қатынастарының тоқтатылуына дейінгі мән-жайлар

14. Талап қоюшы 2023 жылғы 6 тамыздан 2023 жылғы 23 тамызға дейінгі кезеңдегі тараптар арасындағы «WhatsApp» мессенджеріндегі хат алмасуларды ұсынды.
15. Осы күнге дейінгі тараптар арасындағы хат алмасулар ұсынылмаған. Сондықтан мен 2023 жылғы 6-23 тамыз аралығындағы оқиғаларға дейін тараптар арасындағы еңбек қатынастары елеулі мәселелерсіз жүзеге асырылған деп есептеймін.
16. 2023 жылғы 6 тамыздағы алғашқы хабарламасында Талап қоюшы Жауапкерге «ертең дәрігердің қабылдауына жазылдым» деп хабарлаған. Одан кейін жұмыс мәселелері бойынша хат алмасу жалғасқан. 2023 жылғы 8 тамыздағы келесі хабарламалар алмасуында Жауапкер Талап қоюшыдан: «Операция қалай өтті?» деп сұраған. Талап қоюшы «кешеден бастап еңбекке жарамсыздық парағын аштым» деп жауап берген. Бұл Жауапкердің 2023 жылғы 7 тамызда Талап қоюшыға операция жасалғанынан хабардар болғанын көрсетеді.
17. Талап қоюшы 2023 жылғы 15 қарашада немесе одан кейін «Medical Sabden Clinic» медициналық орталығы берген сияқты құжатты ұсынды. Аталған құжатта Талап қоюшыға 2023 жылғы 7 тамызда «шұғыл түрде операция жасалғаны» расталады. Тараптар арасында операцияның нақты 2023 жылғы 7 тамызда болғаны даусыз болғандықтан, бұл құжатты әрі қарай талқылауды қажет деп таппаймын.
18. Талап арызға қарсы қарсылықта Жауапкер Талап қоюшы 2023 жылғы 8 тамызға дейін өзінің сырқаты және еңбекке жарамсыздық парағында болуы туралы ресми түрде хабарламағанын, бұл кешігу болып табылатынын мәлімдейді. Мен бұл уәжді қабылдамаймын. 2023 жылғы 8 тамыздағы хабарламада Жауапкердің өзі 7 тамыздағы операция туралы білгені анық көрінеді. Кейін Талап қоюшы өзінің еңбекке жарамсыздықта екенін растаған. Кейінгі хат алмасуларда Жауапкер WhatsApp арқылы хабарлау жеткіліксіз екенін және/немесе хабарламаның кеш берілгенін, не болмаса белгіленген тәртіпте «ресми» хабарлама талап етілетінін көрсетпеген. Сот отырысында мен Роман мырзадан Талап қоюшы қандай нақты әрекеттер жасауы тиіс болғанын сұрағанымда, нақты мысалдар келтірілмеді. Осыған байланысты мен Жауапкер Талап қоюшының операциясы мен еңбекке жарамсыздықта болғанын білген және WhatsApp арқылы хабарлау жеткілікті болған деген қорытындыға келемін. Сондай-ақ, Талап қоюшы 2023 жылғы 8 тамызға дейін «еңбекке жарамсыздық парағы» терминін тікелей қолданбағанымен, бұл елеулі кешігу болып табылмайды деп санаймын. Қалай болғанда да, Жауапкер Талап қоюшының жұмыста болмағаны туралы хабардар болғандықтан, қосымша ақпарат қажет болған жағдайда оны өзі сұратуы тиіс еді.
19. Бұдан кейін тараптар 2023 жылғы 8, 9, 10, 12, 14, 15, 16, 20 және 23 тамыз күндері байланыста болған. Бұл хабарламаларда Жауапкер Талап қоюшыға жұмысқа қатысты сұрақтар қойып, тапсырмалар берген (мысалы, 2023 жылғы 15 тамызда «қосымша хатпен жұмыс істеуді бастадың ба?» деп сұраған), сондай-ақ оның жұмысқа қашан шығатынын нақтылаған (мысалы, 2023 жылғы 20 тамызда).

20. Сондай-ақ маған электрондық хаттардың үлгілері ұсынылды, олардан белгілі бір клиент Талап қоюшы еңбекке жарамсыздықта болған кезде 2023 жылғы 9, 11 және 21 тамыз күндері оған хабарласқанын және Талап қоюшының бұл хаттарға жауап бергенін көруге болады.

Еңбек қатынастарының тоқтатылуы

21. 2023 жылғы 28 тамызда Талап қоюшы Жауапкерге «Жұмыстан босату туралы өтініш» тақырыбымен хат жолдады. Хатта:

«Осы арқылы менімен жасалған еңбек шартын қызметкердің бастамасы бойынша 2023 жылғы 28 тамыздан бастап денсаулық жағдайыма байланысты бұзуыңызды сұраймын» деп көрсетілген.

22. Сол күні, 2023 жылғы 28 тамызда, Жауапкер «№ 5/1 бұйрық» атты құжат шығарып, онда: «... 2021 жылғы 20 қаңтардағы №1 еңбек шартын бұзу және Нажмиденов Ербол Муратовичпен 2023 жылғы 28 тамыздан бастап барлық тиесілі ақшалай төлемдерді, оның ішінде пайдаланылмаған жыл сайынғы еңбек демалысы үшін өтемақыны төлеумен еңбек қатынастарын тоқтату. Негізі: Нажмиденов Ербол Муратовичтің 2023 жылғы 28 тамыздағы еңбек шартын бұзу туралы өтініші» деп көрсетілген.

23. Талап қоюшы іс жүзінде Жауапкер тарапынан жасалған қысым салдарынан жұмыстан кеткенін мәлімдейді. Ол өзін мәжбүрлі түрде жұмыстан босатылған (constructive dismissal) деп санап, *Western Excavating (ECC) Ltd v Sharp [1978] QB 761* ісіне сілтеме жасайды.

24. Мен Галимова ханымнан не себепті жұмыстан шығу туралы өтініште Талап қоюшының, оның айтуынша, еңбекке жарамсыздықта болған кезеңде Жауапкердің әрекеттеріне наразы болғаны көрсетілмегенін сұрадым. Галимова ханым Талап қоюшы үшін қысым көргенін мойындау қиын болғанын түсіндірді. Алайда бұл мәлімдеме Талап қоюшының атынан жасалғанымен, Талап қоюшының өзінен бұл жағдайды растайтын қандай да бір жазбаша түсініктеме ұсынылмағанын атап өтемін. Егер Талап қоюшы шынымен қысым сезінген болса, бұл кем дегенде қысқаша түрде жазбаша түрде көрсетіледі деп күту орынды болар еді. Сонымен қатар, Талап қоюшының талап арызына қоса берілген 4-құжатта жұмыстан шығу себебі ретінде «қызметкердің бастамасы бойынша жұмыстан шығу» деп көрсетілген.

25. WhatsApp хат алмасуларына қатысты: Жауапкердің Талап қоюшы еңбекке жарамсыздықта болған кезде жұмыс мәселелерін талқылауы орынсыз болғанын мойындаймын, алайда бұл хат алмасу қысқа мерзімді, үздіксіз болмаған және негізінен сұрау сипатында болғанын ескеремін. Ал клиенттен келген электрондық хаттарға қатысты айтар болсам, олар Жауапкерден емес екенін атап өтемін.

26. Менің пікірімше, қолымдағы барлық ақпаратты, оның ішінде Талап қоюшы тарапынан қандай да бір растайтын мәлімдемелердің болмауын және бар құжаттарды, атап айтқанда Талап қоюшының жұмыстан шығу туралы өтінішін ескере отырып, Талап қоюшының жұмыстан кетуге мәжбүр болғаны туралы уәжімен келіспеймін. Тиісінше, аталған хабарламалардың жиынтығы еңбек шартының мәніне әсер ететіндей дәрежеде өрескел бұзушылық болып табылады деген қорытындыға келмеймін.

27. Осылайша, ұсынылған дәлелдемелерге сүйене отырып, мен Талап қоюшы өз еркімен жұмыстан шыққан деп есептеймін.

Талап қоюшыға тиесілі сомалар

28. Талап арыздың 5.2-тармағында Талап қоюшы жалақы бойынша берешекті, еңбек демалысы үшін өтемақыны, еңбекке жарамсыздық парағы бойынша төлемдерді, сондай-ақ өзге де міндетті төлемдерді өндіріп алуды талап етеді.
29. Талапқа қарсы қарсылықта (5.2-тармақты қараңыз) Жауапкер «Талап қоюшыға жалақы төлеуге қарсылық білдірмейді» деп көрсеткен. Сот отырысы барысында Роман мырза Жауапкердің негізінен жалақыны, пайдаланылмаған еңбек демалысын, еңбекке жарамсыздық парағы бойынша төлемдерді және өзге де міндетті төлемдерді төлеуге қарсы емес екенін, алайда нақты сомаларға ғана қарсылық білдіретінін растады.
30. Екі тарап та осы бөлім бойынша тиесілі сомалар туралы құжаттарды ұсынды (Талап қоюшы талап арызымен бірге ұсынған 13-құжат және Жауапкер қарсылықпен бірге ұсынған 2-құжат). Екі құжатта да жалақы, еңбек демалысы және еңбекке жарамсыздық бойынша жалпы сома бірдей, яғни 652 176 теңге.
31. Бұдан бөлек, екі құжатта да жеке табыс салығы, зейнетақы жарналары және міндетті медициналық сақтандыру бойынша төленуге тиіс сомалар да сәйкес келеді, яғни 130 823 теңге.
32. Осылайша, Жауапкер көтерген жекелеген мәселені ескере отырып, мен Жауапкер көрсетілген сомаларды төлеуге міндетті деп есептеймін.
33. Талап арыздың 6-бөлімінде Талап қоюшы Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 113-бабының 3-тармағына сәйкес 93 563 теңге мөлшерінде айыппұл өндіріп алуды да сұрайды. Жауапкер бұл талапқа тек Талап қоюшы болжамды еңбек шартының 5.2.10-тармағын орындамағаны негізінде ғана қарсылық білдіреді. Бұдан өзге, талап етілген сомаға немесе оны есептеу әдісіне қатысты дау келтірілмеген. Аталған 5.2.10 тармақ төменде қарастырылады.

Талап қоюшы болжамды еңбек шартының 5.2.10 тармағын бұзды ма

34. Жауапкердің ұстанымы бойынша, жоғарыда көрсетілген сомаларды төлеу болжамды еңбек шартының 5.2.10 тармағын сақтау шартына байланысты.
35. 5.2.10 тармаққа сәйкес, қызметкер еңбек шартын бұзу кезінде есеп айырысуды алғанға дейін Жұмыс берушіге қол қойылған айналып өту парағын ұсынуға міндетті.
36. Сондай-ақ 4.1.11 тармаққа сәйкес, Жұмыс беруші еңбек шартын бұзу кезінде Қызметкерден айналып өту парағына қол қоюды талап етуге құқылы.
37. Маған «айналым парағының» (обходной лист) бірде-бір данасы, мейлі ол жоба немесе үлгі түрінде болсын, ұсынылған жоқ. Сондай-ақ мен қараған электрондық хаттар мен WhatsApp хабарламаларында бұл құжатқа қатысты ешқандай сілтеме жоқ. Осыған байланысты, мұндай құжатта қандай мәліметтер көрсетілуі тиіс екендігі туралы қандай да бір қорытынды жасау мүмкін емес.
38. Егер Талап қоюшыға тиесілі сомаларды төлеу айналым парағын толтыруға байланысты болса, мен мұның тараптар арасындағы хабарламаларда, не еңбек шартын бұзу кезінде, не одан кейін көрсетілгенін күтер едім. (2023 жылғы 28 тамызда Жауапкер шығарған бұйрықта бұл туралы айтылмаған).
39. Сонымен қатар, Жауапкер ұсынған және «Амина Валеева куәгерлік айғақтары» деп аталған құжатта да Валеева ханым «айналым парағы» туралы ештеңе айтпайды.

40. Осылайша, маған ұсынылған ақпарат негізінде, тіпті болжамды еңбек шарты тараптар арасындағы түпкілікті шарт болып табылған күннің өзінде (жоғарыда көрсетілген себептерге байланысты бұл мәселе бойынша қорытынды жасау қажет емес), Жауапкердің осы мәселе бойынша өз уәжін дәлелдегеніне сенімді емеспін.
41. Айналым парағына қатысты дауға байланысты Жауапкер Талап қоюшы «қорытынды есеп айырысуға дейін клиентке қатысты барлық құжаттарды тапсырмағанын» да мәлімдейді. Талап қоюшы өзінде Жауапкерге тиесілі қандай да бір материалдардың бар екенін жоққа шығарады.
42. Жауапкер Талап қоюшының қолында қате сақталған деп мәлімдейтін құжаттардың тізімін ұсынды. Алайда бұл құжаттардың қашан жасалғаны (Талап қоюшымен немесе Жауапкермен) көрсетілмеген және олардың не себепті әлі де Талап қоюшының иелігінде деп есептелетіні түсіндірілмеген. Тізім нақты емес, мысалы, онда «барлық жобалардың мәртебелері» деген жалпы сілтеме бар, бірақ нақты қандай жобалар туралы сөз болып отырғаны көрсетілмеген. Сонымен қатар, тізім дәл емес болып көрінеді, өйткені ондағы тармақтардың бірі (яғни Қызметкерлердің мінез-құлық кодексі) іс жүзінде Жауапкердің өз қорғанысын негіздеу үшін ұсынылған (Жауапкер ұсынған 3-құжатты қараңыз).
43. Сондықтан ықтималдықтар теңгерімі негізінде мен Талап қоюшы Жауапкерге тиесілі нақты құжаттарды заңсыз иеленіп отыр деген қорытындыға келе алмаймын. Осыған байланысты, Жауапкердің Талап қоюшыға тиесілі сомаларды төлеу 5.2.10-тармақтың сақталуына байланысты деген уәжі негізсіз деп танылады.

Жауапкердің қарсы талабы

44. Жауапкер Талап қоюшыға қарсы қарсы талап қойып, оның Қызметкерлердің мінез-құлық кодексінде көзделген бәсекелестікке тыйым салу талаптарын бұзғанын мәлімдейді (Жауапкердің қорғаныс материалдарындағы 3-құжатты қараңыз). Талап қоюшы бұл талапты жоққа шығарады.
45. Ең алдымен, Қызметкерлердің мінез-құлық кодексінің құқықтық мәртебесін анықтау қажет. Жауапкер сілтеме жасаған болжамды еңбек шартында оған сілтеме жоқ. Сондай-ақ ол маған ұсынылған материалдардың ешқайсысында көрсетілмеген.
46. Талап қоюшы бұл құжат оның еңбек шартының бөлігі болып табылмайтынын мәлімдейді және АХҚО Еңбек Регламентінің 11(5) тармағына сілтеме жасайды.
47. Мен Қызметкерлердің мінез-құлық кодексі Талап қоюшының еңбек шартының бөлігі болып табылмайды деген қорытындыға келемін, сәйкесінше, оның талаптарын сақтамау еңбек шартының бұзылуы ретінде қарастырылмайды.
48. Болжамды еңбек шартында бәсекелестікке тыйым салуға қатысты қандай да бір міндеттемелер көзделмеген. Жауапкер мұндай талаптар шартқа әдепкі түрде енгізілуі мүмкін деп те мәлімдемейді. Осыған байланысты қарсы талап қанағаттандырусыз қалдырылады.
49. Тіпті бұл қорытындым қате болып, Қызметкерлердің мінез-құлық кодексі қандай да бір түрде Талап қоюшының еңбек шартының бөлігі болып есептелгеннің өзінде, ұсынылған материалдар негізінде Жауапкердің талаптарын қанағаттандыруға жеткілікті негіздер таппаймын. Талап қоюшының заңгерлік қызмет көрсетуі мүмкін компанияны тіркеуінің өзі Кодекстің елеулі бұзылуын білдірмейді. Сонымен қатар, Жауапкер өзі мәлімдеген залалдың нақты келтірілгенін дәлелдейтін тиісті дәлелдемелер ұсынбаған.

50. Осыған ұқсас негіздер бойынша Жауапкердің Талап қоюшы зияткерлік меншік құқықтарын бұзды деген талабы да қанағаттандырусыз қалдырылады.
51. Сонымен қатар, Жауапкер Талап қоюшы еңбек қатынастарын тоқтату туралы 30 күн бұрын хабарлама бермегені үшін жауапты деп мәлімдейді. Алайда бұл уәж қабылданбайды. Бұл дәлел Талап қоюшының жұмыстан шығу туралы өтінішін алған кезде айтылмаған, тараптардың электрондық хат алмасуларында кездеспейді және Валеева ханымның кәуәгерлік айғақтарында көрсетілмеген. Аталған уәж алғаш рет тек Жауапкердің қарсылығында келтірілген. Бұдан бөлек, болжамды бұзушылық салдарынан келтірілген залал туралы Жауапкердің мәлімдемесі жеткілікті дәлелдемелермен расталмаған. Сондықтан, бұл уәждің құқықтық негізі болған күннің өзінде (мен бұған сенімді емеспін), Жауапкер оны уақытылы мәлімдемеу арқылы оған сілтеме жасау құқығынан іс жүзінде бас тартқан. Қалай болғанда да, Жауапкер болжамды бұзушылықтан туындаған қандай да бір залалдың бар екенін дәлелдей алмады.

Құқықтық қорғау шаралары

52. Жоғарыда баяндалған қорытындыларға сәйкес, мен келесі құқықтық қорғау шараларын тағайындаймын:
- (1) Еңбек шарты Талап қоюшының 2023 жылғы 28 тамыздағы жұмыстан шығу туралы өтінішіне сәйкес оның бастамасы бойынша ерікті түрде бұзылғаны танылсын.
 - (2) Жауапкер Талап қоюшыға 2023 жылғы тамыз айындағы жалақысы, пайдаланылмаған еңбек демалысы үшін өтемақы және жыл сайынғы ақылы еңбек демалысы үшін жалпы 745 739 теңге төлеуге міндетті, оның ішінде:
 - (a) 652 176 теңге — жалақы, пайдаланылмаған еңбек демалысы үшін өтемақы және жыл сайынғы ақылы еңбек демалысы үшін;
 - (b) 93 563 теңге — Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 113-бабының 3-тармағына сәйкес айыппұл ретінде. Аталған сома келесі негіздер бойынша өндіріледі:
 - (i) Жауапкер Талап қоюшыға жалақы, демалыс және еңбекке жарамсыздық бойынша төлемдер тиесілі екенін мойындады;
 - (ii) Төлемдердің шарттылығы туралы Жауапкердің уәжі қабылданбады;
 - (iii) АХҚО Еңбек Регламентінің 19-бөлімінің 3-бөлігіне сәйкес (Жауапкер өз қарсылығында сілтеме жасаған), еңбек қатынастары тоқтатылған кезде жұмыс беруші барлық жалақы мен өзге де тиесілі төлемдерді дереу төлеуге міндетті. Осылайша, бұл төлемдерді ұстап қалу заңсыз болған.
 - (3) Жауапкер сондай-ақ жеке табыс салығы, зейнетақы жарналары және медициналық сақтандыру бойынша 130 823 теңге төлеуге міндетті.
53. Талап қоюшының қамтамасыз ету шараларын қолдану туралы талабы қанағаттандырусыз қалдырылады (олар кейіннен де талап етілмеген). Сондай-ақ, Талап қоюшы мәжбүрлі түрде жұмыстан шығарылды деген қорытындыға келмегендіктен, алты айлық жалақы мөлшерінде өтемақы өндіру туралы талабы да қанағаттандырусыз қалдырылады.
54. Жауапкердің қарсы талабы қанағаттандырусыз қалдырылады.

Төлем мерзімі

55. Осылайша, Жауапкер жоғарыда көрсетілген сомаларды **2025 жылғы 12 наурыздан кешіктірмей** төлеуге міндетті. Бұл қысқа мерзім келесі себептермен белгіленді:

- (1) Жауапкер Талап қоюшыға жалақы, еңбек демалысы және еңбекке жарамсыздық бойынша төлемдер тиесілі екенін мойындады, сондықтан бұл сомалар ұсталып қалмауы тиіс еді;
- (2) Көрсетілген сомалардың Талап қоюшы үшін елеулі маңызы бар екені айқын, сондықтан әділдік мүддесінде Жауапкер оларды кідіріссіз және қосымша кешіктірусіз төлеуі тиіс.

56. Соңында, екі тарап та сот шығындарын өтеу туралы талаптар қойды. Егер Жауапкер жоғарыда белгіленген мерзімде тиесілі сомаларды төлейтін болса, сондай-ақ Талап қоюшының талаптарының ішінара қанағаттандырылғанын, алайда әділетсіз жұмыстан шығару туралы талабы қанағаттандырылмағанын және бұл іс шағын талаптар санатына жататынын ескере отырып, мен сот шығындарын өтеу туралы сот бұйрығын шығару үшін негіздер таппаймын. Мұндай бұйрық шығаруға ерекше мән-жайлар жоқ, сондықтан әрбір тарап өз шығындарын өзі көтереді.

Сот қабылдады,

Сайма Ханиф КС,
Судья, АХҚО Соты

Өкілдік

Талап қоюшының атынан тәуелсіз сыртқы заңгер Анастасия Галимова ханым, Астана қ., Қазақстан, өкілдік етті.

Жауапкердің атынан Жауапкердің қызметкері Қуат Роман мырза, Астана қ., Қазақстан, өкілдік етті.